

Hammarö kommun
kommun@hammaro.se

2022-12-20

1 (7)

Dnr-2019:5786

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling vid Hammarlundens skola i Hammarö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Hammarlundens skola avseende verksamhetens kvalitet gällande stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 10 juni 2022, dnr 2019:5786.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Hammarlundens skola senast den 12 december 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Hammarö kommun har inkommit med en sådan redovisning den 6 december 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Lärares arbete med planering och undervisning för elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Rektorn har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom bedömningsområdet.

Skolledningens stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Rektorn har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom bedömningsområdet.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Lärares arbete med planering och undervisning för elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla skolans arbete med att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling tillräckliga utmaningar för att komma vidare i sitt lärande i alla ämnen.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har lyft och diskuterat Hammarö kommuns riktlinjer för ledning och stimulans samt Skolinspektionens beslut avseende stimulans i skolans ledningsgrupp och med lärare som undervisar alla skolans ämnen i årskurs F-6 i samband med konferenser. I syfte att utveckla skolans undervisning i samtliga ämnen för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling har lärare reflekterat och diskuterat på konferenser som rektorn planerat och lett. Vidare redovisar huvudmannen att rektorn, lärare, specialpedagog, speciallärare och kommunens språk- och matematikutvecklare har analyserat gruppresultat i svenska och matematik i årskurs F-6 och i detta sammanhang har analysfrågor kring stimulans lyfts. Syftet med detta har varit att belysa begreppet stimulans, samt utveckla undervisningen. Samtliga skolans lärare ingår i kommungemensamma ämnesträffar där lärare träffas över skolgränser för att utveckla undervisningen beträffande såväl ledning som stimulans. Huvudmannen beskriver att verksamhetens kvalitet utvecklats genom att undervisande lärare har fått en ökad medvetenhet kring begreppet stimulans samt ökad kunskap gällande kommunens riktlinjer beträffande stimulans och att lärarna har ökat sin förmåga att uppmärksamma och möta elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Allt fler lärare vågar i större utsträckning ge eleverna utmanande och varierade uppgifter först. Denna synvänder bidrar till att utmana och stimulera elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, menar huvudmannen. Vidare delger lärare varandra tips på varierade och utmanande uppgifter i syfte att ge eleverna ökad stimulans. Huvudmannen redogör även för planerade åtgärder som ämnesgrupper på enhetsnivå för att utveckla ämnen och att fortsätta utveckla differentierad undervisning, genom att lärare kollegialt delger varandra goda exempel och framgångsfaktorer. Rektorn planerar också att under vårterminen 2023 göra lektionsbesök med fokus bland annat på stimulans. Lektionsbesöken kommer att följas upp med återkopplande samtal med lärarna.

Skolledningens stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling

Bedömningen var att ett utvecklingsområde även behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver i uppföljning och analys synliggöra resultat för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling, även uppdelat på kön, och säkerställa att uppföljningen används i skolans arbete med genomförande och utveckling av undervisningen.

Av huvudmannens redovisning framgår att alla lärare redovisar elevers kunskapsutveckling i samtliga ämnen vid fyra tillfällen per läsår. Vidare har skolans specialpedagogiska team fått i uppdrag av rektorn att följa samtliga elevers kunskapsutveckling, även uppdelat på kön, vilket innebär att uppmärksamma såväl elever i behov av ledning som stimulans. Detta ska utgöra underlag vid planering av undervisning eller specifika insatser. Varje termin träffas också skolans elevhälsa och arbetslag vid möten där elevgruppens kunskapsutveckling lyfts, samt hur undervisningen bör utvecklas för att stimulera nästa steg i kunskapsutvecklingen. Vid behov görs kartläggning och analys för att upptäcka elevers specifika behov av extra stimulans, vilket leder till en bedömning av hur undervisningen ska utformas. Ansvarig är enhetens specialpedagog tillsammans med ansvariga ämneslärare. Vid eventuella behov av extra stimulans beslutar rektorn i EHT om insatser i en handlingsplan. Huvudmannen beskriver att verksamhetens kvalitet har utvecklats genom att skolans specialpedagogiska team har utvecklat sitt arbete att följa elevers kunskapsutveckling, vilket utgör underlag för riktade insatser beträffande ledning och stimulans. Vidare har rektor utvecklat ökad systematik i hur elevhälsa och arbetslagen möts i syfte att arbeta mer hälsofrämjande där stimulans är en av byggstenarna. Lärare har fått större kunskap om att kartläggning sker först, därefter rektorsbeslut om organisation om specifika stimulansgrupper. Huvudmannen redogör för planerade åtgärder så som att Hammarlundens skolas rektorer utifrån en ny organisation utvecklar skolenheternas systematiska kvalitetsarbete, där stimulans är ett av fokusområdena. Vidare ska skolans kunskapsuppföljning utvecklas för att även få syn på de elever som kommit långt fram i sina kunskaper. Idag finns tre nivåer med kriterier för bedömning av elevernas kunskaper. Här finns enligt huvudmannen behov av att komplettera med ett fjärde steg som synliggör elever som kommit extra långt i sin kunskapsutveckling.

Bedömningen var att ett utvecklingsområde även behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver skapa reella möjligheter för samverkan kring och utveckling av en undervisning som gynnar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Även elevhälsan behöver inkluderas i detta arbete.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn tillsammans med skolans ledningsgrupp varit samtalsledare i studiecirkel med alla pedagoger på skolan kring gemensam läsning av litteratur som behandlar klassrumsledarskap. Med det som grund kan lärarna fokusera på undervisningen vilket ökar möjligheten för lärare att utmana elever utifrån extra stimulans, enligt huvudmannen. Vidare har skolan utvecklat en lokal utvecklingsplan som en del i det systematiska kvalitetsarbetet, där skolans mål och prioriterade utvecklingsområden finns dokumenterade. Ett av de prioriterade områdena i den lokala utvecklingsplanen behandlar stimulans, för att möta elever som kommit

långt i sin kunskapsutveckling. Utifrån den lokala utvecklingsplanen och aktuella bedömningsresultat har skolans arbetslag formulerat egna mål för att utveckla undervisningen. Vidare framgår att rektorn under höstterminen 2022 har bokat möten med det specialpedagogiska teamet för att öka skolans systematik i att identifiera elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling samt ge lärare och arbetslag stöd i gemensamma strategier för att utveckla undervisning i syfte att möta alla elevers behov.

Huvudmannen beskriver att studiecirkeln kring gemensam litteratur bidrar till en ökad samsyn kring grundläggande värden bland pedagogerna, vilket utgör en stabil grund för ett tryggt klassrumsklimat. Genom utvecklingen av skolans lokala utvecklingsplan samt fysiska arbetsmiljö samarbetar lärare i större utsträckning för att stimulans än mer ska genomsyra undervisningen, enligt huvudmannen. Vidare beskrivs hur verksamhetens kvalitet utvecklats genom att det specialpedagogiska teamet har börjat utveckla systematik för att handleda pedagoger gällande att upptäcka elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, samt utveckla undervisningen för att möta behoven. På längre sikt förväntas att det specialpedagogiska teamet har implementerat det systematiska arbetet med att handleda pedagoger gällande att upptäcka elever och utveckla undervisningen för elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Anna Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Johansson

X Anna Sundman Marknäs

Anna Sundman Marknäs

Föredragande

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-oss/om-undersokningen/mer-information-om-kvalitetsgranskningen)

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 221) framgår att i detta ligger att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag beträffande de barn och elever som har sämre förutsättningar. Skolan ska också ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa.

2 kap. 25 §

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärande-miljö för elevernas kunskapsutveckling och att en utgångspunkt är att lärande och hälsa på många sätt påverkas av samma faktorer. Vidare framgår att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 285) förtydligas att alla elever, även de som utvecklas snabbt, har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet. Även elever som lätt når kunskapskraven eller har speciella talanger har rätt att få en individanpassad undervisning och uppmuntran att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling.

2011 års läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr11 (sedan 1 juli 2022 ersatt av Lgr22)

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

I grundskolans läroplan anges att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skolans uppdrag

Vidare är skolans uppdrag att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2 Kunskaper

Av läroplanen framgår även att skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Läraren ska bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande; stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan; organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

2.8 Rektorns ansvar

Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningens och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna bland annat får den ledning och stimulans som de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.